

Scientific supervisor: m.m.s. Egizbaeva D. K.
«West Kazakhstan Medical University named after Marat Ospanov»
Aktobe city, The Republic of Kazakhstan.

This study found that during the management of pregnant women with Rh-negative blood, a gynecologist, in addition to collecting anamnesis (factors related to previous pregnancies, ectopic pregnancy, termination of pregnancy, invasive diagnosis in previous pregnancies, bleeding in previous pregnancies), considers the issue of Rh-immunization during pregnancy

УДК 616.9-036.88(574.13)

Шаратдинова А.С.

АҚТӨБЕ ОБЛЫСЫНЫҢ ТҮРҒЫНДАРЫ АРАСЫНДА COVID-19-БЕН БАЙЛАНЫСТЫ БАРЛЫҚ СЕБЕПТЕРДЕН БОЛАТЫН ӨЛІМ

Эпидемиология кафедрасы

Ғылыми жетекші: м.ғ.к., қауымдас. профессор Уразаева С.Т.
КеАҚ «Марат Оспанов атындағы Батыс Қазақстан медицина университеті»
Ақтөбе қаласы, Қазақстан Республикасы

Кілттік сөздер: ковидтен болатын өлім, статистика, ковидтен өлімнің корреляциясы, денсаулық жағдайының нашарлауы.

Өзектілігі. 2020 жылы табысы жоғары 29 елде миллионға жуық шамадан тыс өлім жағдайы тіркелді, көрсеткіштер барлық дерлік елдерде әйелдерге қарағанда ер адамдарда жоғары болды. Шамадан тыс өлім көптеген елдерде тіркелген COVID-19 өлім-жітімінен едәуір асып түсті, бұл пандемияның өлімге толық әсерін анықтау үшін шамадан тыс өлімді бағалау қажет екенін көрсетеді. Сонымен қатар, біршама елдерде өлім-жітімнің гендерлік теңсіздігі айқын байқалды [1]. Соңғы пандемияға дейінгі жылдары Қазақстанда өлім саны тұрақты болды: 2014 жылдан бастап 2019 жылға дейін ол 129 мың - 131 мың шегінде ауытқып отырды. Алайда, 2020 жылы өлім саны 162 мыңнан асты. 2017-2019 жылдардағы өлімнің орташа санымен салыстырғанда, 2020 жылы Қазақстанда шамадан тыс өлім саны 31 751 құраған. Алдыңғы жылдары, мысалы, 2019 жылы (2016-2018 жылмен салыстырғанда) немесе 2018 жылы (2015-2017 жылдармен салыстырғанда) шамадан тыс өлім болған жоқ, тіпті төмендеу байқалды [2].

Зерттеудің мақсаты: пандемияға дейінгі және кейінгі кезеңдегі барлық себептерден болатын өлім-жітімге талдау жүргізу.

Материалдар мен әдістер. Ақтөбе облысы бойынша 2017-2021 жылдардағы өлім-жітім құрылымына ҚР ДСМ "РЭДСО" ШЖҚ РМК Ақтөбе облыстық филиалынан алынған материалдар бойынша талдау жүргізілді.

Зерттеу нәтижелері. ХАЖ-10 сәйкес, 2017-2021 жылдар бойынша көрсеткіштердің өсуі барлық дерлік аурулар топтарында байқалады. Атап айтқанда жүрек қан тамыр жүйесі аурулары, соның ішінде жүректің ишемиялық ауруы 2017 ж - 424 жағдайдан 2021 ж. -731 жағдайға дейін өсуі байқалады, сондай - ақ ми тамырларының зақымдануы 2017 ж -535 жағдай тірелсе, ал 2021 ж. - 764 жағдайға дейін жоғарылады. Францияда жүргізілген зерттеуде қатарлас COVID-19 диагнозымен инсультпен ауруханаға жатқызылған науқастарда COVID-19 диагнозынсыз инсультпен ауруханаға жатқызылған науқастармен салыстырғанда ауруханада және 3 айлық өлім-жітім көрсеткіштері жоғары болды [3].Сонымен қатар, жедел инфаркт миокардісі мен стенокардия бойынша да өсу тенденциясы байқалады. Ал, осы жылдардағы ас қорыту жолдарының ауруларын қарастырсақ: 2020 және 2021 ж.ж. бұл аурулардың да тіркелуі

өскені байқалады. Қатерлі ісіктер мен инфекциялық аурулардан COVID-19 қоспағанда (жедел ішек инфекциясы, туберкулез) керісінше өлім саны азайған.

Қорытынды. Сонымен, COVID-19 ауруы қосалқы аурулары бар науқастардың денсаулығының нашарлауына, қосалқы созылмалы ауруларының ауыр дәрежеде өтуіне және өліммен аяқталуына әсер етеді.

Әдебиеттер тізімі:

1. Nazrul Islam, Vladimir M Shkolnikov, Rolando J Acosta, Ilya Klimkin, Ichiro Kawachi, Rafael A Irizarry et al. Excess deaths associated with covid-19 pandemic in 2020: age and sex disaggregated time series analysis in 29 high income countries. *BMJ-BRITISH MEDICAL JOURNAL* 373

2. Forbes.kz Қазақстан vs коронавирус. 2-бөлім: Артықөлім.

3. Gabet A.^a · Grave C.^a · Chatignoux E.^a · Tuppin P.^b · Béjot Y.^c · Olié V.^a

Characteristics, Management, and Case-Fatality of Patients Hospitalized for Stroke with a Diagnosis of COVID-19 in France. *Neuroepidemiology*, 2021, Vol.55, No.4

РЕЗЮМЕ

Шаратдинова А.С.

**Смертность от всех причин, связанных с covid-19 среди жителей
Актыобинской области**

Кафедра эпидемиологии к.м.н., асс. профессор Уразаева С.Т.

Некоммерческое акционерное общество Западно-Казахстанский медицинский университет имени Марата Оспанова, город Актобе, Республика Казахстан.

Анализ структуры смертности за 2017-2021 годы по Актыобинской области по материалам Актыобинского областного филиала РГП на ПХВ "РЦЭЗ" МЗ РК показал, что COVID-19 приводит к ухудшению состояния здоровья пациентов с сопутствующими заболеваниями, их прогрессированию и риску летального исхода.

SUMMARY

Sharatdinova A.S.

**Mortality from all causes related to covid-19 among residents of
Aktobe region**

Department of Epidemiology Candidate of Medical Sciences, Associate Professor Urazayeva S.T. Non-profit Joint Stock Company West Kazakhstan Medical University named after Marat Ospanov, Aktobe, Republic of Kazakhstan.

The analysis of the mortality structure for 2017-2021 in the Aktobe region based on the materials of the Aktobe regional branch of the Republican Center of electronic Health care of the Ministry of Health of the Republic of Kazakhstan showed that COVID-19 leads to a deterioration in the health of patients with concomitant diseases, their progression and the risk of death.